

[Axel Ivan Pedersen.]

gerne sige, at sandheden om den belgiske boligpolitik er jo den kort og godt, at man på grundlag af den kendsgerning, at industrialiseringen og liberaliseringen eller urbaniseringen var trængt igennem i Belgien, kunne gå i gang med en udbygning af det belgiske samfund, fordi byerne i kraft af det, jeg lige sagde om industrialiseringen og urbaniseringen, var hæmmet eller stagneret i deres vækst i modsætning til herhjemme, og så gennemførte man en lovgivning, hvis væsentligste bestemmelse var, at staten simpelt hen betalte differencen mellem markedsrenten og en fast rente på $1\frac{1}{4}$ pct., hvorved man inden for en ganske kort tid skabte ca. 400 000 nye boliger.

Jeg kan på denne baggrund ikke komme bort fra den tale, nationalbankdirektør Svend Nielsen holdt den 31. maj 1953 i Ålborg på provinsbankernes generalforsamling, og hvor han på grundlag af økonomiske og beskæftigelsesmæssige betragtninger skabte et klima, der siden ændrede de politiske vilkår for boliglovgivningen, men vistnok ikke med det resultat, han tilsigtede.

Men rent bortset herfra mener jeg ikke, man med rette kan anlægge det synspunkt, at boligpolitikken udelukkende må føres ud fra økonomiske vurderinger. Den indeholder i høj grad et socialt moment, som det er samfundets og dermed statens opgave at varetage. Det er mere end penge, det drejer sig om. Når det kommer til stykket, er i virkeligheden samfundets største aktiv vel nok befolkningen.

Vi investerer i børnehaver og skoler, i uddannelsesanstalter af enhver tænkelig art, og gennem ungdommens uddannelsesfond understøtter vi ungdommens dygtiggørelse til nyttige samfundsborgere. Vi bygger hospitaler for vore syge, gennem statsforanstaltninger sørger vi for vore gamle og invalider og mange andre, som trænger. Vi bygger stort set i enighed et samfund op med højt socialt og kulturelt stade, men det, der er fundamentet i dette samfund, hjemmene, er der nogen der mener vi skal lade spekulanterne skabe rammerne om — forstå det, hvem der kan. De, der gennem kommunalt arbejde har haft bolig- og husvildeproblemerne inde på livet, de ved, at alt det, der på forskellige områder bygges op, uhyre let nedbrydes under dårlige

boligforhold eller under mangel på boliger. Man ofrer mange penge på hospitaler, sygekassevæsen og mange andre sociale og medicinske områder; hvorfor ikke ofre nogle flere penge på områder og forhold, der gør det muligt at reducere disse omkostninger?

Man har ofte gennem mange år talt om de store årgange, og mange problemer er blevet opstillet og diskuteret med henblik på disse store årgange, men heldigvis har diskussionen stort set været overflødig. Det problem, som i de kommende år med stigende styrke vil melde sig, nemlig vanskeligheden for de unge ved at få en bolig, løser imidlertid ikke sig selv. Det problem kan vi ikke komme uden om; uden disse unge og deres indsats i produktionen kan vi simpelt hen ikke opretholde den høje levestandard. Derfor må det være samfundets pligt at gøre en virkelig indsats. Der er da heller ikke i kommunernes råd nogen nævneværdig uenighed i boligspørgsmålet, og også de, der i disse råd repræsenterer venstre eller det konservative folkeparti, har på boligsager et sundt syn, som partifællerne her i salen desværre ikke deler.

I den boligdebat, der på et tidligere tidspunkt fandt sted — jeg tror, det var sidste folketingsår — fremhævede man meget stærkt den tidligere boliglovs specialbestemmelse i § 19, og med henvisning til den mente man, at lovens almindelige bestemmelser måtte vige, og man bebrejdede boligministeren, at der overhovedet blev ydet garantier til socialt byggeri, idet man sagde, at når det private byggeri havde fået så stort et omfang, måtte det sociale byggeri ikke sættes i gang. En sådan førsteprioritet vil — synes jeg — være en uretfærdighed mod den mindre- og mindstbemidlede del af befolkningen, som også har krav på at få menneskeværdige boliger. Man må nemlig ikke glemme, at når det gælder boliger, kan man stort set dele befolkningen i to grupper: en, som kan betale boligens pris, og en anden, som enten på grund af mindre indtægt eller store forsørgerbyrder eller begge dele ikke er i stand dertil. Det var først ved lovrevisionen af marts i fjor, at bestemmelsen om § 19s fortrinsstilling faldt bort. Men hertil hjalp man ikke, hverken fra venstres eller det konservative folkepartis side.